

פ ר ז ט ו ק ו ל מ ס ' 226
...
שהתקיימה ביום ה', י"ז בתמוז תשל"ב,
(29 ביוני 1972). בשעת 13.00. בת"א

נכחו: חברי הועדה: י. גולדשמידט - יו"ר
ח"כ מ. אביזמר
ח"כ א. אנקוריון
ח"כ ר. ארזי
ח"כ י. ארידור
ח"כ מ. ביבי
ח"כ ש. פרידמן
ח"כ י. קורן

מוזמנים: מ. גלאס - משרד המשפטים

מזכירות הועדה: ר. מלחי

רשמה: ע. שבץ

סדר היום: חוק הנוטריונים, תשכ"ט-1969, סעיפים 1, 2, ו-4.

ח"כ ר. ארזי:

אני מציע שנדון בחוק הנוטריונים פעם בשבועיים, בחליפין, נדון פעם בחוק זה

ופעם בחוק אחר.

ח"כ מ. ביבי:

אם אנחנו סבורים שישנה אפשרות סבירה לסיים את החוק - אדרבה, נעשה כל מאמץ, ולו גם נקיים ישיבות בימי הפגרא של הכנסת; אם איננו סבורים שאפשר לסיימו - אנחנו משקיעים בו מאמץ ענקי. אני בעד זה שנגמור את החוק, ואולי נעשה מאמץ מרוכז בחודשי הפגרא ונסיים את החוק.

היו"ר י. גולדשמידט:

אינני חושב שהחוק כל כך קשה שאי-אפשר לגמור את הדיון בו במשך 12 - 10 ישיבות. אם נעשה מאמץ נוכל להביא אותו לקריאה שניה ושלישית בכנסת השביעות. אם לא נעשה זאת - יכול להיות שהזמן שלנו מבוזבז, כי מי יודע אם רציפות החקיקה תחול עליו, ומה יהיה הרכב הועדה בכנסת ה-8.

יותר קשה לי להשיב על דחיפות חוק זה בהשוואה לחוקים אחרים. הבינותי שמשרד המשפטים היה מעוניין שחוק זה יתקדם. לי זה נראה כסביר לגמור את החוק.

אשר לקיום ישיבות בפגרת הכנסת - זו שאלה יותר קשה - אשקול את זאת ואשוחח על כך עם חברים.

אנחנו עוד צריכים להצביע על סעיפים שדנו

בהם בשבוע העבר.

בינתיים דלגנו על סעיף 3 ועברנו לדון

בסעיף 4. נסכם בסעיף 4 ואחר כך נחזור לסעיפים 1 ו-2 - בעית הועדות.

סעיף 4 דן בכשירות. היו השגות מצד חברים

ביחס ל-20 שנה שאדם צריך לעסוק במקצוע עורך דין על מנת להיות כשיר להיות נוטריון. היו חברים שהציעו 3 שנים, כפי שנהוג לגבי שופט שלום, עד 15 שנה, עם הקלה מסויימת לגבי עולים חדשים.

ח"כ א. אנקוריון:

לגבי סעיף 4(1) אני מציע שהקבליפיקציה תהיה 10 שנים, מזה 2 שנים בישראל - בזה אנחנו יכולים ללכת במשהו לקראת עולים חדשים.

היו"ר י. גולדשמידט: לגבי סעיף 4(1) ישנן 4 גירסאות שונות:

15 שנים כעו"ד, מזה 5 שנים בישראל והקלה

לעולים; 10 שנים ו-2 שנים בארץ; היתה הצעה של 3 שנים; וישנה ההצעה כפי שמובאת בחוברת הכחולה, ההצעה המקורית.

מר מ. גלאס:

כמה מלים לזכות ההצעה המקורית: אחת המטרות של ההצעה היא לשריין את המשרות האלו לעו"ד קשישים יותר. לכן באה הדרישה של ותק ארוך.

היו"ר י. גולדשמידט:

נתחיל מהתקופה הקצרה שהוצעה על ידי ח"כ ארידור - של 3 שנים.

מי בעד זה שיידרש מינימום של 3 שנים נסיון? - 1.

מי נגד - רוב.

ההצעה לא נחקבלה.

אנחנו עוברים להצעת ח"כ אנקוריון שהעלה

עכשיו - בעד 10 שנים, לפחות מזה 2 שנים בארץ.

ח"כ מ. ביבי:

אולי ח"כ אנקוריון ידחה את הצעתו לאור ההסבר של מר גלאס?

ח"כ א. אנקוריון:

אני דוחה את הקונצפציה של אנשים קשישים.

כמה מלים להנמקה: גם היום, אם אינני טועה הקבליפיקציה לנוטריון היא 10 שנים. כדי שאדם יהיה שופט שלום - ממפיקות 3 שנים כעו"ד. אני מוכן בענין זה לא לשנות מהקיים, ואינני רואה כל סיבה שנגדיל את הזמן ונדרוש מאדם להיות במקצוע 20 שנה. זה לא אומר שכל מי שיהיה 10 שנים עו"ד יוכל להתמנות כנוטריון, אנחנו יודעים שהמספר עלול להיות מוגבל, ואז הועדה תקח בחשבון כל מיני נימוקים. אני חושב ש-10 שנים זה מספיק.

אם מדברים על התחשבות באלמנטים סוציאליים - אני יכול להבין שיש עו"ד והוא אדם לא בריא, לא יכול לעסוק במקצוע באופן פעיל, ויש מקרים כאלה - אינני רוצה לחסום בפניהם את הדרך ולומר כי רק קשישים ממש יכולים להגיע לזה.

אשר לענין כמה שנים מהן צריך להיות עו"ד בישראל - פה אני רוצה באמת להעמיד את זאת על המינימום האפשרי ולהתחשב עם הענין של עולים חדשים. אבל עם כל הרצון להתחשב בעולים חדשים - אתה מוכרח לדרוש מהם תקופה ~~צוויימת~~ של התערות בארץ, שידעו מה מתרחש פה, המושגים הם שונים, המיסמכים שונים ודרישות החוק שונות. ולכן המינימום בעיני זה 2 שנים. 5 שנים זה יותר מדי, אחרי 5 שנים הוא כבר לא עולה חדש.

ח"כ י. קורן: אני מוכן להצטרף להצעה של 10 שנים, מהן 3 שנים בארץ.

היו"ר י. גולדשמידט: יש היום כ-4000-5000 עורכי דין, ונוטריונים יהיו מעטים. מה טעם יש לתת מקצוע זה כאילו

לרבים?

ח"כ מ. ביבי: ישנה כאן סכנה של יצירת אסליה.

היו"ר י. גולדשמידט: בדיוק, אני מקבל את הניסוח של ח"כ ביבי. אחרי שיתמנו בפעם הראשונה 70, 80 או 100 נוטריונים - התשואה השנתית תהיה בגדר של 10 מינויים - בשביל זה אנחנו ניצור כאן מקצוע, שאדם בן 35 ישקול שמא כדאי לו להיות נוטריון ולא יעסוק בשום דבר אחר מאשר אישורים בתוספת חותמת?

אם מקבלים את הפילוסופיה שבמקום 100 נוטריונים שישנם עכשיו - יהיו 110 - 100 נוטריונים - מוכרחים לגזור את התנאים כך שבמילא זה לא ימשוך רבים. זה ההגיון של הענין, וזה בהחלט קשור בכך שסך הכל יהיו כ-10% של נוטריונים מאלה שישנם היום. לאור הדבר זה יש לדעתי לבדוק את זאת. אם יקרה פעם אסון ואדם שהתחיל כעו"ד לא יוכל להמשיך מטעם זה או אחר - אינני יודע אם בשביל זה צריך לחוקק את החוק.

אני רואה את ההגיון הענייני של ההצעה הכחולה. אני אצביע בעד 20 שנה מהן 5 בישראל.

ח"כ ר. ארזי: אני מציע 15 שנה. ומעולה חדש לא לדרוש נסיון בארץ. וזה מתוך נימוק אחד: לפני זמן מה הייתי נוכח בהשבעת עו"ד מחו"ל וראיתי שם אנשים מרומניה, עירק וארצות אחרות, אנשים בגיל 60, שהם הגיעו ארצה לפני 10 שנים ולא הספיקו לעשות "לייסנס", ואנשים שהיו עו"ד ומהם אפילו שופטים בחו"ל. אני רוצה ללכת לקראת אותו העולה שבא מחו"ל ויש לו נסיון מחו"ל של 15 שנה וכאן קבל "לייסנס", ואם הוא קבל לייסנס הוא יכול להיות נוטריון. עולה חדש שבא ארצה בגיל של 50 או 55 שנה, קשה לו להכנס לעבוד כעו"ד ואני רוצה לעזור לו במשהו - צריך לתת לו אפשרות מיד אחרי קבלת הלייסנס שיוכל להתמנות כנוטריון.

היו"ר י. גולדשמידט: 15 שנה עו"ד והשגת רשיון עו"ד בישראל - זוהי הצעת ח"כ ארזי.

ח"כ א. אנקוריון: לדעתי צריך להצביע על שתי הקטגוריות של השנים לחוד. פה תהיינה בודאי הצטרפויות.

היו"ר י. גולדשמידט: מי בעד 10 שנים? - 2.

מי נגד? - 4.

ההצעה ל-10 שנים לא נתקבלה.

- נעבור ל-15 שנה. מי בעד ההצעה של 15 שנה
יריס ידו - 2.
מי נגד 15 שנה; - 4.
מי בעד 20 שנה, כפי שהוצע בחוברת ? - 3
מי נגד ? - 4.

אך הצעה לא התקבלה.

ח"כ י. קורן: אם כי לכאורה זה ענין טכני, אבל זה קובע, דוקא פה מתרכשת עיקר חשיבותה של הצעה זו. אם זה נכון מה שמפרש יו"ר הוועדה - זה מעמיד אותנו בדילמה. לכאורה, אם אתה מצביע על 10 שנים - אתה מוצר אשליה אצל אנשים. אני לא רוצה ליוצר אשליה. אבל אני חושב שזה לא נכון. האמת היא כי על ידי יצירת נוטריון - אתה לא פותח דלת לכל מיני מועמדים שיש להם רשיון עו"ד. יש עודף של עו"ד. לו זה היה נכון שכל הפתרון של העודף העצום של עו"ד היה מוצא פתרון בנוטריונים - הייתי שוקל על 10 שנים. פה מצמידים שני דברים שאין להם פתרון רלבנטי. הנוטריון יכול לפתור בעיה של 150 - 100 איש, מול הצורך של מציאת פתרון ל-1000 איש במקצוע זה. אם זה נכון מה שאתה אומר - אי-אפשר בפחות מ-20 שנה.

היו"ר י. גולדשמידט: זה ההגיון של ההצעה.

ח"כ י. קורן: זה לא נכון כבוד היו"ר. עם כל הכבוד לנוטריונים, אין מטרתם לפתור בעית עו"ד. אני רואה בענין הנוטריון מגמה אחרת - מגמה אחת שהדגיש חבר הכנסת ארזי - עולים חדשים. אני לא יכול להגיד שזה מספיק מי שהיה X שנים עו"ד בחו"ל יכול כבר להיות נוטריון בארץ.

דבר שני - זה צריך לאפשר לאדם שהתחיל במקצוע עו"ד ורואה שזו לא דרך בשבילו, או שיהיה פקיד במשרד ממשלתי וזה מכובד מאד, או יש עוד מקצוע קרוב אליו - וזה נוטריון. ולזה לא צריך לחכות 20 שנה. אני מציע מינימום 10 שנים, זה מכובד, אז אדם כבר יודע את דרכו ואת יכולתו.

ח"כ מ. ביבי: לפי דבריו של ח"כ קורן לא ברור למה אנחנו

רוצים להגביל את השנים? אם אומר ח"כ קורן מה שאמר - אני מצטער להגיד שהדברים אינם נהירים דיים. אם אומרים 10 שנים - אתה יוצר זכויות שוות לכל אלה שעבדו במקצוע ורואים את עצמם שווים לקבלת תפקיד זה. ואז ייתכן שצעירים, עכב יכולת פיסיית וכשרון - יזכו בו יותר מאשר קשישים. אתה מכה בזה את הסקטורים החלשים שאתה רוצה לתת להם אפשרות קיום. אני רואה נקודה זו גם ממה שנעשה בשטח אחר של מנויים, שבו אני מדבר על יצירת אשליה, ופה באמת כל מי שמילא אחרי תנאים טכניים מסויימים הוא רואה את עצמו מוכרשר למלא תפקיד זה או אחר ונוצרת אשליה, מפני שאני רואה שאנשים שאין להם הכישרים לקבל תפקיד זה רואים את עצמם מועמדים. ופה זה יהיה על אחת כמה וכמה.

ח"כ א. אנקוריון: לסדר ההצבעה - בהצבעה קרה מה שקרה וצריך לצאת מזה, ואני מציע אחת משתי הדרכים: או שנתאחד על 15 ו-3 שנים; או נתאחד על שני דברים וביניהם נכריע - 10 ו-20 שנה, אם חברים לא נסוגים מהצעותיהם.

הייתי מציע שנתאחד על 15 שנה. פירוש הדבר שאדם לא יכול להיות נוטריון לפני הגיעו לגיל 40.

ח"כ ש. פרידמן: אני מצטרף לאלטרנטיבה ב".

ח"כ אנקוריון: נצביע באופן נסיוני, אם נוכל להתאחד.

היו"ר י. גולדשמידט: מי בעד 15 שנה? - 6.

זה רוב הנמצאים כאן, לכן הנוסחה הזאת נתקבלה.

- ח"כ י. קורן: לא בהתלהבות הצבעתי בעד הצעה זו.
- היו"ר י. גולדשמידט: אני מציע בענין המינימום הדרוש בארץ - להחליט על 3 שנים.
- ח"כ מ. ביבי: אני מציע להשאיר 5 שנים. עיקר כוחו של נוטריון הוא בזה שאפשר להאמין למה שהוא אומר. וחוק 3 שנים או 2 שנים אי-אפשר להכיר אדם, מה משקלו ומשקל האימון שאפשר לתת בו.
- ח"כ א. אנקריון: פה אני חושב שמוכרח לבוא לידי בטוי הרצון לתת לעולים חדשים, אנשים לא צעירים מבין עולים חדשים שיוכלו להכנס למקצוע זה. לגמרי ללא הכשרה בארץ, כפי שהציע ח"כ ארזי - אין כל אפשרות. נוטריון מוכרח לדעת עברית והוא מוכרח לדעת באופן מעשי את חוקי הארץ, נוטריון נוגע לכל מיני חוקים ואתה לא יכול לקחת איש ישר מהאניה להכניס אותו למקצוע זהו. אבל חייבים להעמיד את זאת על מינימום, ואני חושב כי 2 שנים במקצוע בארץ זה לא דבר מוגזם. בעיני זה המינימום, ואני עומד על 2 שנים ופה אני לא מוכן להתפשר.
- ח"כ י. ארידור: יש לי הרושם שיש פה אי-הבנה לגבי נושא זה. אין אצלנו דירוגים בין עו"ד מסוגים שונים כפי שיש בארצות הברית. בארצות הברית לא כל עו"ד יכול להופיע בפני בית הדין העליון. בארץ, עו"ד עם רשיון של יום אחד - יכול להופיע במשפט הכי רציני בבית הדין העליון, ויכול להגן על לקוח המואשם ברצח, ובכושרו יהיה תלוי אם יידון למאסר עולם. עולה חדש שמקבל רשיון עו"ד, אחרי יום יכול להגן על אדם שמואשם ברצח, זה מותר לו, אבל לחתום על אישור נוטריוני - לזה יצטרך לחכות 3 או 5 שנים. אני חושב שזה מנוגד לכל תפישה שלנו למקצוע, אם לא עושים דרגות שונות בין עו"ד.
- היום אנחנו יוצרים מוסד חדש, את המוסד החדש צריכים לבנות לפי העקרונות המקובלים עלינו. אני לא מקבל את האבחנה שאחרי 3 שנים האיש ראוי לאימון יותר מאשר אחרי 2 שנים. אדם שקבל רשיון עו"ד - הוא ראוי לאימון.
- ח"כ א. אנקריון: לנוטריון אדם נכנס לפי השלט הראשון בו נחקל. על רצח - לא ילך לעו"ד הראשון.
- ח"כ י. ארידור: לפי הקונצפציה כאן, לא כל אחד יקבל רשיון לנוטריון, רק אחרי מסננת של ועדה. צריך להיות רשיון עו"ד בארץ, ותו לא.
- מר א. גלאס: אני מחייב את הדברים של ח"כ ביבי. לכאורה אדם יכול לקבל רשיון עו"ד גם אחרי חצי שנה שהוא בארץ, ואת הסטג' אפשר לקצר לו עד חצי שנה. אבל במוצע אפשר לומר אם אדם מקבל רשיון בחור עו"ד, הוא כבר היה במוצע שנתיים בארץ.
- היו"ר י. גולדשמידט: מי בעד זה שתהיה תקופה של 2 שנים בארץ, במקום 5 שנים? + 4
- מי נגד? - אין.
- מי נמנע? - 2.
- נתקבלה ההצעה של 15 שנה במקצוע עו"ד מהן 2 שנים בישראל.
- עוברים לסעיף 4(2) "הוא לא הורשע בישראל או מחוה לה בעבירה שיש בה משום קלון".
- הייתי שמח אם היינו נמנעים מיכוח מה זאת עבירה שיש בה משום קלון. נשאר זאת להכרעת ועדת המנויים. אנחנו יודעים שאין הגדרה ברורה בענין זה ולא בהזדמנות זו פתור את הבעיה.
- ח"כ ר. ארזי: אני מציע לנסח זאת: לא הורשע בישראל על עבירה שיש בה משום קלון.

יכול לבוא יהודי מברית המועצות, שם קלון הוא להיות פעיל ציוני, אבל ודאי וודאי שזה לא קלון אצלנו.

היו"ר י. גולדשמידט: אני מציע לוותר על מלים "בישראל או מחוצה לה".

ח"כ א. אנקוריון: אי-אפשר לוותר על זה. יש מקרים שגודם היה בחו"ל עו"ד, ושללו ממנו רשיון בגלל דברים שעו"ד לא צריך לעשות, אבל יכול להוכיח שהיה עורך דין. לעומת זאת אני בעד עמדת היו"ר שלא נכנס עכשיו בשאלה מה זה קלון.

ח"כ י. קורן: הייתי מציע לא למחוק את המלים "בישראל או מחוצה לה". יש ארצות שאפשר להוציא נגד אדם פסק דין שיש בו קלון בגלל ציונות ובארץ יש פרשנות מאד ברורה למלה זו. לא הייתי רוצה לטשטש את העובדות.

היו"ר י. גולדשמידט: ועדת ההמלצות תצטרך לבדוק את הדבר הזה, היא תשפוט על העבר של האיש, אם העבר יש בו קלון או לא, לפי נורמות המקובלות בישראל. אנחנו צריכים לדעת כי לא בכל הנסיבות יכולה ועדת ההמלצות לבקש תעודת יושר. בארץ יש לנו אפשרות לעמוד על זאת.

אינני עומד על כך שיש למחוק את המלים הללו, הן יכולות גם להשאר.

ח"כ ר. ארזי: אני מעדיף למחוק את המלים "בישראל או מחוצה לה".

מר מ. גלאס: אני חושש מדבר אחד - המועמד שמבקש להרשם ברשימה - יתבקש קרוב לוודאי על ידי הועדה להמציא מידע מיוחד על עברו, מיסמכים או יודיע פרטים על עברו. אם יתבקש הדבר - זה לא נאמר מפורשות - שהוא יודיע לוועדה אם היו לו הרשעות בחו"ל ומה היו ההרשעות. אני במקצת חושש מפני הסענה, אם יהיה כתוב סתם שלא הורשע בעבירה שיש בה משום קלון - הוא יגיד כי הרשעה, פירושה הרשעה בישראל, ואין זכות לדרוש ממני מה עשיתי בחו"ל, לכן הייתי מהסס לקבל את המחיקה.

היו"ר י. גולדשמידט: אני לא כל כך מקבל את הטיעון הזה, אם הוא טוען שיש להתחשב בשנים שעבד כעו"ד בחו"ל, אז הוא לא יכול לטעון שלא יתחשבו עם מה שעשה בחו"ל ואם היו לו הרשעות. אבל אני מסכים שנשאיר את הנוסח כפי שזה כתוב בטקסט הכחול.

אם אין יותר הערות לסעיף 4(2) - אנחנו

מקבלים אותו.

אנחנו עובדים לסעיף 4(3). אם אני מבין

נכון שכל הפרוצדורה המשמעתית בחו"ל אינה נכנסת לסעיף קטן 3, רק ענינים משמעתיים.

מר מ. גלאס: גם לא כל שקדם לחוק לשכת עו"ד לא נכנס. מדובר על אמצעים משמעתיים של בתי הדין

למשמעת של לשכת עו"ד, אמצעים שהם מוסמכים להטיל אותם - הוצאה והשעייה אלה העונשים החמורים ביותר שלשכת עו"ד יכולה להטיל. הלשכה יכולה להטיל במקרים קלים יותר - עונשים אחרים כמו החרעה, נזיפה, היא יכולה להימנע להטיל עונש משמעתי, אבל לחייב את החבר בדין, להורות על פרסום וכו', אלה הם דברים פחות חמורים ובכל זאת מהווים פגיעה באתיקה המקצועית. כאן מוצע כי כעבור 10 שנים מותחים קו והוא הופך לכשיר להיות נוטריון.

ח"כ מ. ביבי: האם אין השעייה זמנית, כלומר משעים אותו מתפקידו מלשכת עו"ד על מנת לברר ענין או

תלונה נגדו?, ואז אם מסתבר כי תלונה אין בסיס - הוא חוזר להיות חבר הלשכה, ואם יש לה בסיס - הוא מושעה או ניטלה ממנו זכותו.

ח"כ ש. פרידמן: הדבר הזה אותי קצת מרתיע, אם כל עונש משמעתי הוא שקול עד כדי כך שזה יכול לפסול אותו ~~אם~~ תוך עשר שנים הוא נענש עונש כזה? דבר שפשוט לא מובן לי. יכול להיות שיש עונש משמעתי שיש לו קטגוריה מוגדרת שמצדיקה את התקופה של עשר שנים.

ח"כ ר. ארזי: אנחנו כאן מחמירים עם הנוטריונים בצורה כזאת שלהגיע לנוטיריון זה כקריעת ים סוף, למשל - אם בשמך עשר השנים שקדמו למינוי לא הוטל עליו עונש משמעתי או אחר. אם קבל נזיפה ולא עברו עשר שנים - לא יכול להיות נוטריון! וגם העניין שאמר ח"כ ביבי, אם הושעה ואחר כך ~~החזר~~ שבכלל הכל היה בסדר, הוא יכול להיות עו"ד, ולא יוכל להיות נוטריון? הייתי מסתפק בהחלט בזה, שאם לא הוצא מלשכת עו"ד - הוא יכול להיות נוטריון. אם לשכת עו"ד יכולה לסבול אותו - אז המדינה יכסלה לסבול אותו כנוטריון. אם הוא יכול להיות עו"ד והלשכה החזירה אותו - זה מספיק בשביל שיהיה כשר להיות נוטריון. אני מציע להסתפק בסנקציה הראשונה - אם לא הוצא מלשכת עורכי הדין בישראל.

ח"כ א. אנקוריון: אני מבחין בין הוצאה והשעייה ובין עונשים אחרים, שהם גינוי, נזיפה, הערה. אני סבור שעו"ד שבעבודתו המקצועית הגיע לכך שהוציאו אותו מלשכת עו"ד, וההוצאה יכולה להיות עולמית או זמנית לשלש שנים או לשנה, או השעו אותו - אנשים אלה לא צריכים לקבל רשיון של נוטריון. הוא יכול להמשיך בתפקידו כעו"ד לאחר שבא על עונשו - זה דבר אחר, יש חוק לשכת עו"ד לפיו פועלים, שאדם לאחר שבא על עונשי ימשיך במקצועו. אבל פה מדברים על מקצוע שאנחנו דורשים ממנו יותר, בפירוש דורשמים ממנו קצת יותר מאשר להיות עו"ד, פה דרושה מהימנות רבה כלפי הצבור וכלפי המדינה, כך שהחלק הראשון של הסעיף הוא בודאי נכון. לקבל עונש משמעתי או אחר - זה תלוי באמת בעניין. ופה אני מסכים שהגיוני לומר לא מה שהיה לפני 20 שנה או 15 שנה, אלא מספר שנים מתקבל על הדעת, ובעיני 10 השנים האחרונות זה הגיוני. אך כל עונש משמעתי אחר הוא חריף מדי. יכול להיות שנזפו באדם על כך שלא ניהל רגיסטרציה בסדר - שעל כך יפסלו אותו, זה בעיני חמור.

הייתי מוסיף אלמנט נוסף - והייתי מספק ממר גלאס לנסח זאת - שבעשר השנים שקדמו למינוי, לא הוטל עליו עונש אחר, אשר לפי שיקול דעתה של ועדת המינויים יש לשלול ממנו בגללו, את האפשרות להיות נוטריון. אני רוצה לתת פה דיסקרציה לוועדת המינויים, לבדוק מה העניין.

מר מ. גלאס: אני מודה לח"כ ביבי על ההצעה שלו, אם כי ייתכן שבכל זאת לפי הנוסח כרגע, אין סכנה שהשעיות זמניות כאלו יבואו למניין. ראשית, אם קוראים את הסלפא של הפיסקה - מדובר כעין על עונש משמעתי אחר ~~במשך~~ עשר שנים שקדמו למינוי, מזה אני מפרש את הרישא שהשעייה שבאה בתור עונש ולא בתור אמצעי ביניים.

ח"כ מ. אביזוהר: יש השעיית זמנית?

מר א. גלאס: נדמה לי שסמכות בתי הדין למשמעת מוגבלת בעניין השעייה של עו"ד, בשעה שהליכים של בתי הדין עומדים ותלויים, אם אינני טועה הם יוכלים במשך תקופה זו לאסור עליו להופיע בבית המשפט, אבל אינם יכולים להביא לסגירה מוחלטת של משרדו. אני חושב שזו לא נקראית השעייה אלא יש לזה טרמינולוגיה אחרת.

בסעיפים 79 - 77 נשריין את העניין, אם יהיה צורך. כאן מדובר באותה השעייה שבאה כתוצאה מפסיק דין של בית-דין משמעתי, ולא השעייה זמנית.

לשאלתו של ח"כ פרידמן - אין בחוק לשכת עו"ד עבירה ועונש בצדה, אלא יש רשימת עבירות. על כל עבירה

רשאי בין הדין למשמעת, אם הוא חושב שחומרת הענין מצדיקה זאת להטיל עונש חמור ביותר עד הוצאה מלשכת עו"ד; או עונש קל ביותר - קביעה שעבר עבירה והודעה על כך לעו"ד. קורה שיש מחלוקת אם התנהגות שעמדה לדיון היא באמת פגיעה באטיקה המקצועית או לא. אם אומרים כי הדבר הזה היה במחלוקת בצבור עו"ד - מסתפקים בדבר שקובעים שהוא עבר על כללי האטיקה המקצועית, אבל כיון שהדבר היה במחלוקת - נמנעים מלהטיל עונש. סמכות כזו קיימת.

באשר לחומה היחידה המוצעת לגבי נוטריונים לעומת החומרות הקיימות במקרים מקבילים לגבי עו"ד - אחד מחברי הועדה כבר ענה על זאת - כי באמת מתכוונים שהתפקיד המוצע לנוטריון בחוק מחייב אמינות גבוהה יותר מאשר לגבי עו"ד רגיל, לכן מוצעים קריטריונים יותר חמורים.

לשאלת הדיסקרציה - פיסקה 4 של אותו הסעיף נותנת לוועדת ההמלצות דיסקרציה. הפיסקות 1, 2, ו-3 אלה הם תנאים אלה הם תנאים מוקדמים נוקשים, והיה אם ועדת ההמלצות מגיעה למסקנה שהמועמד אינו מקיים את התנאים האלה - נבצר ממנה להכניס אותו ברשימת המועמדים. ואילו אחרי שעבר מסננת 1 - 2, הוא עובר בדיקה כללית, אם המועמד ראוי לשמש כנוטריון.

התרשמתי מדברי ח"כ אנקוריון, ויכול להיות מצב חמור, אם נקח מקרה קיצוני, שבית הדין נמנע מלהטיל על האיש עונש משמעותי בכלל, אם כי זה הוצע, ויכולים להיות מקרים שבית הדין הסתפק בהערה או נזיפה, אם היו חילופי דברים קשים בין עו"ד לחברו ובעידנא דריתחא השתמש האחד לאו דוקא בשפה פרלמנטרית - במקרים כאלה משתדלים לפשר בין חברים. והייתי נוטה לקבל הצעה זו, שבמקרים כאלה תהיה דיסקרציה לוועדת ההמלצות, אם רואים זאת כהרשעה הפוסלת אותו מלהכנס לרשימת המועמדים.

היו"ר י. גולדשמידט: בסעיף קטן 3 התעוררו שתי שאלות:

לא ברור מה המושג השעייה אומר; לא ברור אם יש דבר כזה. למעשה יש לבדוק את הסעיף הזאת עוד פעם, לאור חוק לשכת עורכי הדין. נחזור אליו בפעם הבאה, כרגע איננו יכולים לקבל החלטה לגבי השעייה.

הוא הדין לגבי עונשים שונים. אנחנו יכולים לומר כי עונש מדרגה ראשונה ושניה לא יהוו סיבה לאי הכללת האיש ברשימה. גם את זאת נסיב להבין כאשר הנוסח יהיה לפנינו.

ואנחנו עוברים לסעיף קטן 4 - הנותן שיקול דעת חופשי לוועדה לכלול או לא לכלול איש. סעיף 4 איננו אומר דבר איך הועדה תשקול ותחליט, כלומר - איזה קריטריונים תנקוט. יש עוד תכונות - נסיון, השכלה, איש נעים הליכות - אין כל רמז לכך ממה תתרשם הועדה. השאלה, אם אנחנו רוצים להשאיר את הדבר כך, שבלי כל הנחיה - הועדה היא תשקול בזה את מי תאשר ואת מי לא תאשר..

ח"כ מ. אביזוהר: סעיף 4 מחזיר אותי לרישא שכתוב: אדם כשיר להיות נוטריון ולא כתוב אדם כשיר להיות

כלול ברשימה. יש 2 אינסטנציות של דיסקרציה - יש אינסטנציה של ההמלצה ושל המינוי, שתיהן דיסקרטיביות. לא נאמר מה הקריטריונים לשיקולים השונים של שתי האינסטנציות. המתבקש כאילו מאינסטנציה שניה הוא מספר הנוטריונים הדרושים באותה שנה, אם כי זה לא ברור. האם היועץ המשפטי לממשלה וחבריו לוועדת המנויים מגישים רשימה כאשר לנגד עיניהם לא עומד הצורך של מספר הנוטריונים שצריכים להתמנות, אלא הם דנים רק בבקשות המוגשות?

היו"ר י. גולדשמידט: כך זה בוועדת ההמלצות.

ח"כ מ. אביזוהר: סעיף 4 מדבר על כשירות להיות נוטריון, לא על כשירות להיכלל ברשימת המועמדים. האינסטנציה הממנה תבחור בין המועמדים את המתאימים יותר, כך שכן תבחון כשירותיות.

לכן חזיתי מציע לכתוב: אדם כשיר להכלל ברשימת המועמדים, ולא אדם כשיר להיות נוסטריין. פה מדובר על רשימת מועמדים. יכול להיות צו על תנאי נגד שר המשפטים, שיבוא וינמק מדוע חאיש לא התמנה כנוטריין. הועדה קבעה שאני כשיר - מדוע לא מוניתי?

ח"כ י. ארידור: אני מציע למחוק סעיף קטן 4, מתוך הנימוקים של ח"כ אביזוהר.

ח"כ ר. ארזי: אני מציע לא לשפול בזה עכשיו, כי אולי בכלל לא תהיה ועדת המלצות. טרם החלטנו על כך. אם תהיה ועדת המלצות אציע או למחוק את הסעיף הזה או שתהיה אפשרות של ערעור.

ח"כ מ. ביבי: אני מציע להשאיר סעיף זה.

היו"ר י. גולדשמידט: נכון כי ההחלטה אם תהיה ועדת המלצות או לא - תשפיע על הניסוח.

הסעיפים 1, 2, 3 - אלה הם התנאים הפורמליים, כגון מספר השנים או קביעות שליליות, אם האיש הורשע או הוצא מלשכת עורכי הדין. סעיף 4 נותן את השיקול החיובי, התרשמות מן האיש, אם יש לו תכונות מתאימות.

נשאיר כעת את סעיף 4 ונחזור לענין הועדות.

ח"כ ר. ארזי: אני מציע תנאי נוסף - שהוא יהיה אזרח ישראלי.

ח"כ י. ארידור: אם הוא עורך דין - הוא חייב להיות אזרח, זה אוטומטי.

היו"ר י. גולדשמידט: רשיון של עו"ד יכול לקבל גם מי שאיננו אזרח? מר מ. גלאס: אבדוק את הדבר הזה.

היו"ר י. גולדשמידט: הקדשנו חלק גדול מהשיבה האחרונה לשאלה אם תהיה ועדה אחת או שתיים. והיות והקולות בסוף הישיבה היו שקולים - דחינו את ההצבעה.

ח"כ א. ארזי: אין צורך בוועדת המלצות, זו תהיה רק הכבדה מסוימת. במידה שצריך למיין את החומר - יכול לעשות זאת אדם ממשרד המשפטים הממונה על זאת, הוא יבדוק אם הוגש כל החומר הדרוש כדי שאדם יוכל להיות מועמד. שתי ועדות זו תהיה הכבדה. לעומת זאת, אם תהיה ועדה אחת, נשקול אם לא צריך להחייב אותה. כאן מדובר על 5 חברים בוועדת המינויים, אולי צריך יהיה להרחיב אותה ל-7 חברים. נשקול בזה לאחר שנכריע בשאלה אם תהיינה שתי ועדות או ועדה אחת.

ח"כ מ. אביזוהר: אני מצטרף לחוות דעת ח"כ ארזי.

היו"ר י. גולדשמידט: הטיעון הנגדי הוא, שהחוק מבדיל בין שתי פונקציות שונות לגמרי: האחת - ליצור את המלאי, את רשימת המועמדים; והשניה - מפעילה את המדיניות הכללית, קובעת את המנויים המעשיים של שנה. היא פעם ליצור את המנויים הראשונים ומידי שנה תוסיף שמות חדשים. התפקיד של הועדה האחת איננו תפקיד של הועדה השניה. על כן מובאית ההצעה בחוק לשתי ועדות.

אני מעמיד זאת להצבעה.

מי בעד ועדה אחת? - 4.

מי בעד שתי ועדות? - 3.

התקבלה הדעה שצריכה להיות ועדה אחת.

מר מ. גלאס: אני רוצה לרשום הסתייגות.

צריך יהיה עכשיו להתחיל מאלף למעשה, כי בהצעה ישנן שתי ועדות - ועדת מנויים של 5 חברים בראשה יעמוד שר המשפטים; וועדת המלצות של 3 חברים ובראשה יעמוד היועץ המשפטי.

לאור המצב שתהיה ועדה אחת בלבד, שהיא בודקת את הבקשות ומאשרת כשירות המועמדים, מכניסה אדם לרשימת המועמדים וגם מבצעת את המנויים - לאור כל זה יש להתייחס להרכב.

ח"כ אנקוריון: הנוסח שאני רואה אותו הוא לא רק נוסח אלא גם תוכן. אני אומר: נוטריון יתמנה על ידי שר המשפטים, על פי המלצה של ועדת המנויים, המורכבת מ-5 חברים.

בראש ועדת המנויים יעמוד היועץ המשפטי. ואת יתר חבריה ימנה שר המשפטים, ובלבד ששנים מהם יהיו נציגי לשכת עורכי הדין.

ח"כ י. ארידור: לפי המלצת לשכת עו"ד.

ח"כ א. אנקוריון: המינוי הוא של שר המשפטים. אני לא אומר שימנה מתוך רשימה של נציגים, אלא לשכת עו"ד קובעת למעשה שני נציגים, ושר המשפטים ממנה את הנציגים האלה.

אחד מבין השנים הנוספים - יהיה מבין הנוטריונים. העירו בישיבה הקודמת כי בועדה הראשונה לא יהיו עדיין הנוטריונים לפי החוק הזה.

ח"כ ר. ארזי: אני מציע שיהיו 7 חברים בועדה, ובראשה יעמוד שופט בית המשפט, חברה יהיו - 2 עורכי דין, 1 נוטריון ו-3 שימנו על ידי שר המשפטים מבין משרד המשפטים ואנשי צבור.

היו"ר י. גולדשמידט: איזה שופט.

ח"כ ר. ארזי: שופט בית משפט מחוזי, שימנה לפי הצעתו של נשיא בית המשפט המחוזי.

ח"כ א. אנקוריון: אני מוכן להצטרף להצעה של 7.

היו"ר י. גולדשמידט: יש הבדל, ההצעה הראשונה אמרה שהיועץ המשפטי יהיה יו"ר הועדה.

ח"כ א. אנקוריון: בענין זה הצעתי נשארתי.

ח"כ ר. ארזי: משפט להנמקה: אני מאמין באוביקטיביות של היועץ המשפטי כמו שאני מאמין באוביקטיביות של שופט. אבל יש עדיפות מסוימת של שופט על יועץ המשפטי, כי היועץ המשפטי מופיע לעתים נגד עו"ד, ולכן נדמה לי שגורם של שופט הוא גורם יותר אוביקטיבי.

ח"כ מ. ביבי: אני תומך בהצעה שהיו"ר יהיה שר המשפטים, משום האלמנט הסוציאלי שבהצעת החוק. וההרכב של יתר חברי הועדה - כפי שאמר מר גלאס בישיבה הקודמת. אין זה מונע משר המשפטים לאצול סמכותו זו. יתר חברי הועדה יהיו: 2 עורכי דין שהומלצו על ידי לשכת עו"ד, היועץ המשפטי ונוטריון ועוד שני אנשים שימנה שר המשפטים, ביניהם איש צבור אחד.

ח"כ י. ארידור: אני תומך בהצעת ח"כ ארזי, שהיו"ר יהיה שופט בית המשפט המחוזי. ההרכב המוצע ידו נראה לי: 2 עו"ד שימונו לפי הצעת לשכת עו"ד, היועץ המשפטי לממשלה ועוד 3 שימנה שר המשפטים, מהם אחד לפחות נוטריון.

לא הייתי מציע לכלול בניסוח ביטוי - אנשי צבור. אם שר המשפטים ימנה - הוא ימנה אנשים מתאימים.

ח"כ ר. ארזי: אני מקבל את ההצעה.

ח"כ מ. אביזוהר: אני נגד ההצעה ששר המשפטים יהיה יו"ר הועדה, זו בבחינת הכחלה מסוימת חס וחלילה בתפקיד של שר המשפטים, התפקיד הזה הוא בכל זאת תפקיד פוליטי. וגם המלה איש צבור - לא מן העניין.

התפישת שלי לגבי תפקיד הנוטריון היא לא כושרו כעו"ד, אלא איש איש, תחום דיסקרציה כזו. יכולים להגיד

שאיש זה אמנם לא הורשע אף פעם, אבל היו לו משפטים; לא הורשע, אבל היו לו בעיות; הוא אמנם יצא זכאי, אבל חבילה של ענינים מאחוריו, ומתעורר ספק או חוסר אימון - ואז מחליטים בשלילה. בדיקת רקורד זה הליך שיש בו אלמנטים משפטיים מסויימות. מן הענין כאן, שהסמכות העליונה בנושא זה תהיה סמכות של שופט.

ח"כ א. אנקוריון: הדברים שצריך להכריע בהם מצטמקים, לאחר שהסכמנו שהועדה תהיה בת 7 חברים.

אני נגד זה ששר המשפטים יהיה ראש הועדה. אני בעד זה שיו"ר הועדה יהיה היועץ המשפטי. אני לא רואה את הטעם שיו"ר הועדה יהיה דוקא שופט. ועדת המנויים לשופטים, שהיא ייצור מיוחד במינו, שאנחנו כל כך מתגאים בו - שם היו"ר הוא דוקא שר המשפטים.

ח"כ י. אריהור: שם אין לו רוב בוועדה.

י"ר א. אנקוריון: איזה רוב יש לו פה? מדובר על כך שבוועדה יהיה נוסטריון ושני נציגים ששולחת לשכת עו"ד. היועץ המשפטי הוא אצלנו פונקציה גם קבוצי-שיפוטית, ליועץ המשפטי יש זכות לבטל משפטים החמורים ביותר, אדם שנושא בפונקציה כזאת לא מספיק כדי לעמוד בראש הועדה?

וגם מטעם נוסף - שזה המצב הקיים. נכון שזה לא אותו המוסד בדיוק.

על ידי זה שאומרים שיהיה שופט בהרכב רק מסבכים את הענין, כי אז השופט צריך להיות היו"ר.

היו"ר י. גולדשמידט: אני בעד ההצעה שהיו"ר יהגה היועץ המשפטי, מפני שהוא מעורה יותר במציאות של הפעלת השירות הזה במשרד המשפטים ששם הוא שוכן, יש לו מגע עם דבר זה, הדברים עוברים תחת ידו, יש רישום ויש סטטיסטיקה של הדברים האלה ודומני גם ארכיב של אישורים יהיה שם, היועץ המשפטי בממשלה יותר מעורה בענינים מאשר שופט.

בוועדה יהיו 2 עורכי דין שיתמנו לפי המלצת לשכת עורכי הדין, ונוטריון. נשארים עוד 3 אנשים. יש לפעמים הוראות בהן נאמר, בלבד שיהיה 1 או שניים עובדים מדינה בחוכם, במילא את השלישי צריך לבחור כפי שיבחרו - חבר מועצת עיר או מרצה למשפטים באוניברסיטה. לא צריך לתת לו עצות בענין זה.

נשארת השאלה של השלושה ושל היו"ר.

אני נגד שופט.

ח"כ י. אריהור: לגבי הסיוע הטכנית - אותו יוכל היועץ המשפטי להגיש לוועדה, אם הוא חבר בוועדה. מה שנשאר פה - זן שאלת האי-תלות. אם אי-תלות הועדה איננו מובטח מבחינת הרכבה - לפחות צריך לדאוג שהיו"ר שלה יהיה מובטח מאי-תלות במקצוע שמבהותו הוא חופשי, צריך להבטיח שהיו"ר הממנה את אנשי המקצוע יהיה בלתי תלוי. אין לנו פתרון יותר טוב להבטיח את אי-תלות של היו"ר, מאשר לעשות אותו שופט, אי-תלות של המועמדים ביו"ר. כאן לא מציעים הרכב מאוזן, שלפחות היו"ר יהיה אדם שאין שום תלות בינו ובגון המועמדים. היועץ המשפטי עומד לעתים קרובות מהצד השני של המיתר של העו"ד ומתמודד עם עו"ד. לשם מה לקחת אדם שבמהותו מייצג צד ולעשות אותו יו"ר.

לדעתי צריך לקחת כיו"ר הועדה שופט מחוזי ועל ידי כך להבטיח אי-תלות של הועדה.

ח"כ מ. ביבי: קודם כל צריך להכריע בשלוש נקודות: גודל הועדה; 2 עו"ד מתמנים על ידי לשכת עו"ד; ונוטריון שיתמנה על ידי שר המשפטים. אחר כך נשארים - 3 האחרים. גם בדבר הרביעי - לגבי היועץ המשפטי, בין אם יהיה היו"ר או חבר הועדה - אבל היועץ המשפטי, כעקרון, חייב להיות בוועדה.

ח"כ י. ארידור: אם יושב שופט בוועדה - הוא חייב להיות יו"ר הועדה.

ח"כ מ. ביבי: אם יהיה שופט - הא אציע שופט מחוזי. אפילו אציע נשיא בית המשפט העליון.

מר מ. גלאס: על ידי איחוד שתי הועדות מחעוררת השאלה, אם התהליך שהוצע בהצעה הממשלתית יש לו עוד טעם. כל זמן שהיו שתי ועדות - היה מקום לשתי פעולות: ראשית, עריכת הרשימה; ושנית - בחירת המועמדים מתוך הרשימה. לעת כשיש ועדה אחת - אני חושב שאין עוד טעם בדבר זה שייערכו באופן שוטף רשימות ואחר כך ייבחרו ממנה הנוטריונים. אם ישנה ועדה אחת, די בכך אם מתפנית משרה אחת של נוטריון - שהועדה תתכנס ותכריז על נוטריון, כמו אצל שופטים. אם זו אותה הועדה, אז די בכך, שבשעה שיש צורך למנות נוטריון תכריז על זאת הועדה ואנשים יגישו את המועמדות שלהם. לי נראה באופן הגיוני שזה צריך להיות כך. וכמובן גם התדירות של כינוס הועדה תהיה הרבה יותר קטנה, מאשר במתקונות של ועדת המלצות, שעורכת רשימה.

היו"ר י. גולדשמידט: נשאר את זאת כרגע.

אני מקבל את הדרך שהציע ח"כ ביבי, יש דברים שאנחנו יכולים מיד לסכם בהם.

מי בעד זה שמספר חברי הועדה העוסקת במינויים תהיה מ-7 חברים?

ח"כ מ. ביבי: בחנאי שזה יתקבל.

היו"ר י. גולדשמידט: אם ההסתייגות תתקבל בכנסת. כרגע אנחנו עומדים על בסיס של ועדה אחת לפי שהחלטנו.

יש רוב דעות שמספר החברים בוועדה יהיה 7. שנית, בין ה-7, מי בעד זה שכל המינויים ייעשו על ידי שר המשפטים? (ההצעה התקבלה)

שלישית - מי בעד זה שבין 7 החברים יהיו 2 עו"ד שילמנו על ידי השר, לפי המלצות לשכת עורכי הדין? (ההצעה התקבלה).

הוא הדין שהשר ימנה אדם שמכהן כנוטריון? לאחר שיהיה.

היו"ר י. גולדשמידט: בזמן המינוי יהיה נוטריון כחוק. (ההצעה התקבלה).

יש עוד 3 חברים שצריכים להתמנות, 3 או 2 שהשר ימנה, זה הלוי אם רוצים לכלול את היועץ המשפטי כחבר הועדה או לא. יכולים להצביע כרגע רק על שני אנשים שהשר ימנה.

לגבי היו"ר היו שתי הצעות - או שופט או היועץ המשפטי. והיתה הצעה שזה יהיה השר המשפטי.

מי בעד זה ששר המשפטים יהיה יו"ר הועדה? - 1.
מי נגד שר המשפטים כיו"ר הועדה? - רוב.

הוחלט כי שר המשפטים לא יהיה יו"ר הועדה למינוי נוטריונים.

היות וההצעה המקורית רואה את היועץ המשפטי כיו"ר אחת הועדה - נצביע מקודם על היועץ המשפטי כיו"ר הועדה.

מי בעד זה שהיועץ המשפטי יהיה יו"ר הועדה? - 3.

מי נגד שהיועץ המשפטי יהיה יו"ר הועדה? - 3.

ח"כ מ. ביבי:

נראה את זאת כהצבעה נסיונית.
אני רוצה להציע, אם שר המשפטים לא יהיה
היו"ר - שיהיה נשיא בית המשפט העליון. וכאלטרנטיבה - שופט בית
המשפט העליון.

היו"ר י. גולדשמידט:

מי בעד זה שנשיא בית המשפט העליון יהיה
יו"ר הועדה? - 1.

מי נגד? - יתר חברי הועדה.

נכריע כעת בין שופט ובין היועץ המשפטי.

שופט בית המשפט העליון.

ח"כ מ. ביבי:

היו"ר י. גולדשמידט: נחליט קודם אם זה יהיה שופט, ואחר כך נראה
איזה שופט.

מי בעד זאת שבראש הועדה יעמוד היועץ
המשפטי לממשלה? - 3

מי בעד זה שבראש הועדה יעמוד שופט? - רוב.

הוחלט כי בראש הועדה יעמוד שופט.

לגבי שופט ישנן שתי הצעות, האחת אומרת
העליון והשניה - שופט מחוזי.

שיהיה שופט בית משפט

מי בעד זה שיהיה שופט בית משפט העליון? - 2.

מי בעד זה שיהיה שופט בית משפט מחוזי? - רוב.

הוחלט כי בראש הועדה יעמוד שופט בית המשפט
המחוזי.

היות וכך, יש לשקול אם היועץ המשפטי לממשלה
יהיה חבר הועדה, היתה הצעה כזאת.

ח"כ י. ארידור: כן.

היו"ר י. גולדשמידט: לפי דעתי לא יכול להיות ששופט בית משפט
מחוזי יהיה היו"ר והיועץ המשפטי יהיה חבר

בועדה.

ח"כ מ. ביבי: לכן הצעתי שזה יהיה שופט בית המשפט העליון.

אני מציע כי בישיבה הבאה תהיה הצעה חוזרת,

אם יו"ר הועדה יהיה שופט או היועץ המשפטי; והצעה חוזרת לפי
התוצאות - איזה שופט. בשתי נקודות אלו לעשות הצבעה חוזרית
בישיבה הקרובה, כי ההצבעה לא היתה מספיק מגובשת.

היו"ר י. גולדשמידט: טוב.
